

Aalborg Kommune
Boulevarden 13
9000 Aalborg

Kommunens sagsnr. 2017-060157 – Gigantium

Aalborg Kommune har den 13. juli 2018 skrevet til Ankestyrelsen, som i medfør af kommunestyrelseslovens § 47 fører tilsynet med kommunerne.

Aalborg Kommune har bedt Ankestyrelsen om en forhåndsudtalelse om, hvorvidt kommunen mod betaling af markedsprisen kan give Aalborg Universitet brugsret til bygninger og faciliteter i Gigantium i forbindelse med undervisning på universitetets idrætsuddannelse.

Resumé

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at Aalborg Kommune lovligt kan give Aalborg Universitet brugsret til ledige eksisterende og kommende bygninger og faciliteter i Gigantium mod betaling af markedsprisen.

Her følger en gennemgang af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Ankestyrelsens opfattelse.

Sagens baggrund

Aalborg Kommune har oplyst, at idrætscenteret Gigantium er omdrejningspunkt for daglig træning, kulturarrangementer, uddannelsesaktiviteter, messer, liga- og landskampe mv.

Aalborg Kommune har videre oplyst, at kommunen påtænker at udvide Gigantium med ca. 6.000-7.000 m², da aktivitetsniveauet gennem de seneste år er steget markant og der som følge heraf sker aflysninger for de folkeoplysende foreninger. Udvidelsen sker med henblik på at sikre aktiviteterne for de daglige brugere i klubber og foreninger.

14. september
2018

J.nr. 18-47245

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Følgende fremgår blandt andet af kommunens brev til Ankestyrelsen:

"De folkeoplysende foreninger har deres daglige primære aktiviteter i perioden august til maj, på hverdage i tidsrummet fra kl. 15.00 til 23.00 og i weekender i tidsrummet 08.00 til 21.00 - med træning, kampe, stævner mv.

Med henblik på at sikre optimal udnyttelse af faciliteterne, også i dagtimerne, i Gigantium ønskes "en afgørelse" på en model i forbindelse med en udvidelse af Gigantium i den skitserede størrelsesorden, hvor Aalborg Kommune finansierer, bygger og forestår den daglige drift med fokus på at sikre og optimere de folkeoplysende foreningers daglige forhold i Gigantium og hvor overskudskapaciteten af faciliteterne, primært i dagtimerne gives i brugsret mod vederlag til markedspris til Aalborg Universitet i forbindelse med deres idrætsundervisning på idrætsuddannelsen. Aalborg Universitets brugsret vil som udgangspunkt være når de folkeoplysende foreninger ikke bruger faciliteterne, hvilket vil sige i tidsrummet 08.00-15.00 på hverdage/undervisningsdage i årets semesterdage. Dersom Aalborg Kommune har en anden aktivitet der skal gennemføres, skal Aalborg Universitet enten aflyse eller flytte sin aktivitet. Det samme gælder i forhold til folkeoplysende foreninger.

Aflysninger/flytninger vil kunne ske uden varsel.

Selve brugsrets aftalen vil kunne opsiges af Aalborg Kommune med 3 måneders varsel, og vil fra Aalborg Universitets side være uopsigelig 15 år.

Omfanget af Aalborg Universitets anvendelse vil være svært at vurdere, idet det dels vil afhænge af, om der er ledig kapacitet i Gigantium, og dels afhænge af Universitetets behov - der kan formentlig være stor forskel fra semester til semester.

3 - Beskrivelse af tvivlsspørgsmålet

Kan Aalborg Kommune med hjemmel i kommunalfuldmagten mod vederlag til markedspris give Aalborg Universitet brugsret i overskudskapaciteten til hele/en del af bygningen/bygningerne/faciliteterne (herunder bestående) - primært i den periode, hvor kommunens egne borgere næsten ikke benytter faciliteterne - Problemstillingen er at universiteterne er en statslig opgave.

4 - Sammenfatning af kommunens opfattelse

Det er kommunens opfattelse, at kommunen lovligt kan opføre bygningen/bygningerne/faciliteterne, og efterfølgende meddele brugsret mod vederlag til markedspris i overskudskapaciteten til en del/hele bygningen/bygningerne/faciliteterne til Aalborg Universitet.

Til støtte herfor gøres det gældende:

- At udvidelsen af Gigantium sker for at opfylde efterspørgselsbehovet hos Aalborg Kommunes borgere samt folkeoplysende foreninger i kommunen m.m.
- At der kan meddeles brugsret mod vederlag til Aalborg Universitet til nye såvel som bestående bygning/bygninger/faciliteter i tidsrum, hvor bygningen/bygningerne/faciliteterne ikke benyttes fuldt ud af kommunens borgere m.m.
- At der meddeles brugsret til en overskudskapacitet der ikke kan afskaffes
- At der betales vederlag for brugsretten,
- At vederlaget svarer til markedsprisen,
- At der vil være tale om et betydeligt samfundsmæssigt værdispild af skatte kroner, dersom Aalborg Kommune skal bygge nye haller m.m. til egne borgere der anvendes i tidsrummet 15.00-23.00, og som før dette tidspunkt står helt eller delvist tomme - og Aalborg Universitet skulle opføre haller m.m. der primært bruges i perioden 08.00-15.00, og derefter står helt/delvist tomme."

Ankestyrelsens kompetence

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, jf. kommunestyrelseslovens § 48, stk. 1.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, jf. kommunestyrelseslovens § 50. Ankestyrelsen kan også afgive en vejledende udtalelse om lovligheden af en påtænkt kommunal disposition.

Ankestyrelsens udtalelse

Spørgsmålet om, hvorvidt Aalborg Kommune kan give Aalborg Universitet brugsret til bygninger og faciliteter i Gigantium ses ikke at

være reguleret i den skrevne lovgivning og må derfor afgøres efter kommunalfuldmagtsreglerne.

Kommuner har efter disse regler en almindelig adgang til at forsyne sig selv med varer og tjenesteydelser. Denne adgang til produktion til eget brug omfatter også opførelse af bygninger, som skal udgøre den fysiske ramme for varetagelse af kommunale opgaver.

Kommuner kan således opføre bygninger, som skal anvendes til varetagelse af kommunens opgaver.

Et klassisk eksempel på aktiviteter, som kommuner kan varetage efter kommunalfuldmagtsreglerne, er fritids- og kulturaktiviteter.

Kommuner kan derfor opføre, drive og udvide idrætshaller, kulturhuse og lignende. Kommuner kan også stille lokaler til rådighed til varetagelse af sådanne kommunale opgaver.

Efter folkeoplysningsloven stiller kommuner lokaler til rådighed for folkeoplysende virksomhed. Kommuner kan også efter kommunalfuldmagtsreglerne yde støtte til foreninger og deres aktiviteter.

Aalborg Kommune kan derfor udvide Gigantium, da udvidelsen efter det oplyste sker for at opfylde behovet hos de folkeoplysende foreninger i kommunen.

Spørgsmålet er herefter, om Aalborg Kommune mod betaling kan give Aalborg Universitet brugsret til bygninger og faciliteter i Gigantium.

Det er som udgangspunkt ikke en kommunal opgave at udøve erhvervsvirksomhed, herunder at give brugsret til kommunens bygninger til varetagelse af ikke-kommunale opgaver som for eksempel universitetsopgaver.

Ankestyrelsen henviser i den forbindelse til det daværende Social- og Indenrigsministeriums udtalelse af 28. september 2015 om Dokk1 i Aarhus. Følgende fremgår blandt andet af udtalelsen:

”Det følger af det ovenfor under afsnit 3 anførte, at det som udgangspunkt ikke er en kommunal opgave at opføre og udleje bygninger til erhvervsformål. Der henvises herved til, at opførelse af bygninger og udlejning heraf, herunder lokaler i sådanne bygninger, til erhverv utvivlsomt henhører under den private sektor og således ikke er en kommunal opgave.”

Kommuner kan dog på visse betingelser lovligt udnytte overskuds-

kapacitet og dermed varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale.

Det er blandt andet en betingelse for udnyttelsen af overskudskapacitet, at den pågældende opgave ikke er dimensioneret med det formål at opnå mulighed for at varetage opgaver, der normalt ikke er kommunale. En idrætshal må derfor ikke dimensioneres med henblik på at leje ledige lokaler ud til ikke-kommunale formål.

Ankestyrelsen henviser i den forbindelse til følgende fra ministeriets udtalelse om Dokk1:

”Det følger af ovenstående, at det er Social- og Indenrigsministeriets opfattelse, at Århus Kommune ikke har haft hjemmel til at overdimensionere byggeriet af Dokk1 med de 10.000 m², idet Social- og Indenrigsministeriet på baggrund af de foreliggende oplysninger må lægge til grund, at kommunen ikke havde konkrete planer om at anvende disse til kommunale formål. Der henvises til, at der ikke i de overvejelser, som fremgår af de ovenfor nævnte dokumenter fra Århus Kommune i tilknytning til beslutningen om at opføre de 10.000 m² på noget tidspunkt er anført et konkret kommunalt formål hermed.”

Det er også en betingelse for udnyttelse af overskudskapacitet, at overskudskapaciteten af hensyn til løsningen af den kommunale opgave ikke kan afskaffes.

Ved vurderingen af, om der er tale om lovlig overskudskapacitet, indgår, om der er tale om en opgave, som i forvejen varetages på rimelig måde af private.

Salg af overskudskapacitet skal ske til markedsprisen.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at Aalborg Kommune lovligt kan give Aalborg Universitet brugsret til ledige eksisterende og kommende bygninger og faciliteter i Gigantium mod betaling af markedsprisen.

Ankestyrelsen har lagt vægt på, at Gigantium efter det oplyste ikke bliver udvidet med henblik på at give brugsret til Aalborg Universitet, men alene for at for at tilgodese foreningernes behov.

Vi har således forstået oplysningerne sådan, at kommunen ville udvide Gigantium i samme omfang, hvis der ikke var et ønske fra universitetet om at få brugsret.

Vi har også lagt vægt på kommunens oplysninger om, at overskuds-

kapaciteten kun er til stede i visse tidsrum, at Aalborg Universitet kun kan anvende bygninger og lokaler, når de folkeoplysende foreninger ikke bruger faciliteterne, og at universitetet uden varsel skal aflyse eller flytte sin aktivitet, hvis kommunen eller de folkeoplysende foreninger har en anden aktivitet, der skal gennemføres.

Ankestyrelsen henviser til, at der alene er tale om lovlig overskuds-kapacitet, hvis den pågældende bygning eller facilitet ikke skal bruges til kommunale opgaver.

Ankestyrelsen har endelig lagt vægt på oplysningen om, at Aalborg Universitet skal betale markedsprisen for brugsretten.

Udtalelsen vil blive offentliggjort på www.ast.dk.

Venlig hilsen

Dorthe Langelund